

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Bistvena razlika.

Če smo ugotovili razliko med neorganizirano in organizirano množico, bomo lahko razumeli tudi bistveno razliko med našim in Uratnikovim stališčem namram komunistom v splošnem, posebno pa na ljubljanskem shodu.

Shod je pripravil in sklical akcijski odbor 22 strokovnih organizacij. V teh organizacijah so tudi komunisti zastopani, tudi v akcijskem odboru so, kakor je tudi prav. Zakaj je bilo torej treba na shodu še posebnega komunističnega govornika, ki ni član nobene teh 22 organizacij? Zakaj se zdi torej sodr. Uratniku neprav, da je sklenil akcijski odbor, da ne bo dal besede takemu govorniku? Pravi, da zato, ker je bilo treba komunistom dovoliti, da dajo duška svoji nevolji nad političnim zatiranjem.

Pa zakaj bi naj imeli komunisti pravico politično govoriti tam, kjer sklene 22 organizacij, da se ne sme uganjati politika? Zato mar, da podpiramo vlado, da bo s pomočjo fanatikov, političnih otrok ali pa svojih plačancev onemogočila vsako stvarno akcijo trpečega ljudstva? Na tem shodu se je vsled popustljivosti predsedstva to zgodilo in kapitalistični listi kujejo zlato iz tega, čeprav ne bodo ničesar skovali, ker je znal akcijski odbor to napako popraviti. Se bolj temeljito jo bo na popravi na prihodnjem shodu, kjer bo znal skušnje s prvega shoda že porabiti. G. Beltram bo zgubil besedo, če se ne bo znal držati sklepov, g. Makuc je pa niti dobil ne bo, če ne bo od organizacije določen za govornika! Sto prilik ima sklicati ljudi in jim razlagati svoje mučeništvo, na shodih pa, kamor so se sešli člani 22 organizacij z določnim namenom in dnevnim redom, tam ga ni treba. Posebno pa zdaj ne, ko ljudstvo vidi, da je »mučenik po vladni volji«! Ko je vlada izprevidela, da staro »mučeništvo« nič ne izda več, mu je poskrbela hitro novo: premestila ga iz Ljubljane v Čakovec in njegovi prijatelji kriče po Ljubljani, kakor da bi se mu bila zgodila bogve kakšna nesreča! Za tisoče železničarjev pa, ki so bili premeščeni zaradi njegovega demagoštva, za tiste njegovi prijatelji niso imeli druge besede, kakor da »žrtve morajo biti«. Na Zidanem mostu so premetili skoro vse... Pa kaj to! Koliko je železničarjev, ki bi bili radi premeščeni, pa niti v Čakovcu ne dobe službe! Posebno ne tako, kakor Makuc, ki ve, da bo takoj zopet v Ljubljani, kadar bo potrebovala vlada zopet kakšno zgago...

S takimi komunisti se ne maramo združiti. Komuniste, ki jim je ves komunizem le v razbijanju organizacij, **mora mo odklanjati**. Tudi tiste, ki so osebno pošteni! Kajti za delavno ljudstvo je prav vse eno, ali mu škoduje kdo iz hudobnosti, ali iz neumnosti. Neumnost imenujemo tudi fanatizem in romantiko.

Odklanja jih tudi sodr. Uratnik. Trdi pa, da grešimo, če pišemo odkrito proti njim, da moramo zblíževati duhove, paziti, kako naše delovanje na duhove vpliva, sploh naj polagamo več pažnje na borbo duhov. Zato naj delamo, kar množice upajo in verujejo, da bomo mogli vplivati na to ideologijo.

Sodr. Uratnik ve, da je oportunistem stranki zelo škodoval. Zato ga hočemo opozoriti, da bi bil tudi to oportunistem, kar on zahteva. Malo lepši, nego oni, vendar pa ravno tako škodljiv, kajti oportunistem vselej podre **zaupanje množice**. Oportunistem je izpreminjanje sklepov zaradi trenutnega položaja in razmerja. Trenutni položaj se zdi sodr. Uratniku tak, da bi bilo dobro pridobiti prav hitro vse komuniste v stranko. Zato jim pojdemo nasproti, podirajmo, kar smo včeraj zidali, izpreminjajmo svoje sklepe tako, kakor žele komunisti. Drugače komunisti ne ingrejo nazaj v stranko, ker se neradi izpovedujejo...

Na vse to gledamo **bistveno drugače**. Ne zahtevamo, naj se kdo »izpove svojih grehov«. Nikogar ni, ki bi bil brez greha! Kdor je spoznal svoj greh, naj vstopi v stranko in naj gleda, da ne bo več grešil niti on, niti stranka. Nikakor pa ni potrebno, da bi zaradi njegovega greha tudi stranka grešila! Stranka je že delala pokoro za svoj oportunistem! S trudom in težavo je zopet prepričala svoje člane, da je oportunistem škodljiv, da se sklepi ne smejo izpreminjati, temveč izvrševati — zdaj naj pa zopet pade nazaj? Čemu? Zato, da bo imel Makuc potem priliko vstopiti v stranko? Ali ne bi bilo bolje, da gremo kar mi v njegovo? Manj greha bi bilo v tem slučaju, zato tudi manj škode. Mi, če bi šli h komunistom, bi tam tudi ostali, če bi pa s hinavskim oportunizmom komuniste zvalili k sebi v stranko, bi ne smeli te hinavščine nikdar več opustiti, če ne, bi bila nevarnost, da — napravijo komunisti zopet nov razdor. Zaupanje v stranko ima množica samo takrat, kadar vidi, da gre stranka res svojo pot, da se svojega programa in sklepov res drži.

Sicer pa se nam niti trenutni položaj ne zdi tak, da bi bilo treba vse komuniste pridobivati! V teh težkih časih bi bilo zelo težko, sprejeti zopet vse tiste množice, ki so na stranko navale po prevratu in jo potem razbile, ker so bile ne le preveč radikalne, ampak tudi premalo poučene o socializmu, da bi jih mogla stranka tako hitro prebaviti. V politični stranki ni treba ljudi, ki samo sanjajo, da je vse naše, nočejo pa delati, da bi bilo. Politična proletarska stranka mora na to mnogo bolj paziti, nego meščanske. V teh odločuje vodstvo, v proletarski mora sodelovati članstvo. Zato je treba, da vstopajo k nam le ljudje, ki so odločeni z nami skupaj se boriti, ne pa taki, ki bi

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V marcu 1922 računamo pk po 4 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

hoteli pri nas le zgago ali pa napoto delati.

Kar se pa tiče vpliva na množico, bo tudi ta mnogo večji, če bo stranka odločno zastopala stalno smer, nego pa če bi se podajala na opolzko pot — prikupovati se množici. Kaj nam pomaga trenutno ploskanje množice, če pa strankini kadri ne vidijo enotne stalne smeri? Kdor zgubi kadre, zgubi vse, kdor ima pa kadre, bo imel tudi množico.

Dejstva naj govore!

(Komunističnemu delavstvu v postno premissljevanje.)

Včerajšnji naš članek »Komunistični vodje v objemu z demokratskimi davitelji« je marsikateri pošteni komunistični delavec gotovo bral z občutkom nevernega Tomaža. Saj je tudi razumljivo! Dejstva, ki smo jih navedli, da dokažejo zveze komunističnih voditeljev z vladnim demokratskim gnojem, so tako grozen dokazilni material, da mora človek, ki je bil doslej trdno prepričan, da se res nekaj stvarnega skriva za lepimi in visokimi besedami vodilnih bogov, da mora tak človek spremeniti najprvo samega sebe in prelomiti z vso tradicijo, predno postane sposoben, da lahko verjame in sprejme svoje življenje.

Najmočnejši razlog, ki nas je privedel do tega, da nismo več mogli molčati, je bilo samohvalisanje proslulega urednika »Beogradskega Dnevnika« Krste Cicvarića, da je raznim komunističnim voditeljem izročil za 600.000 K denarja »radi jednog velikog cilja, radi jednog plemenitog cilja«, kakor slovejo njegove besede. Pozvali smo včeraj komunistično delavstvo, naj si prebere tisti Cicvarićev članek v imenovanem listu (dne 6. t. m.). Pa ker številka vsakomur ne bo dostopna, bomo mi v kratkem ekscerptu podali vsebino dotičnega članka.

Nekoliko zgodovine k njegovemu postanku: Dva človeka predvsem bijeta v jugoslovanskem buržoaznem razredu besen boj za odločilno mesto v naši kraljevini: To sta slavni policijski minister Pribečević, zagrižen laži-demokrat in kot tak skrajni individualist, kateri bi poho dil tisoč življenj, če bi to pomagalo njegovim pridom, med demokratom Pribečevićem torej ter med radikalcem Protićem, človekom, ki se po moralnih kakovostih ne oddaljuje mnogo od svojega tekmeča. Besen boj, pri katerem ne pazita mnogo na sredstva, da dosežeta svoj cilj, za katerega se poslužujeta raznih večjih in manjvrednih pomočnikov. Pribečeviću se je udinjal že imenovani Cicvarić, mož izrednih sposobnosti, ki je pa tudi že poskusil vse, kar je človeku na tem svetu poskusiti mogoče. Mož, ki je menda pripadal že vsem strankam in vsem svetovnim naziranjem, ki se je tudi

že z vsemi strankami pretepa in z vsakim človekom. Skrajni individualist kakor njegov sedanjí ideal. V tem človeku ima njegovo veličanstvo Pribečević sijajnega generala svojih vojnih trum. Protí njemu silovitega nasprotnika. Zato ni čuda, če se vsi njegovi napadi na Pribečevića usredotočujejo proti Cievariću, in da skuša temu z močjo svojega sloga in z vsem mogočim dokazilnim materialom zadati smrten udarec. Njuna polemika zbuja po vsej Jugoslaviji največjo nape-
tost.

Stojan Protić je v teh dneh Pribečevića spravil v najnevarnejši položaj, ko je javnosti dokazal, da je Pribečević, kateri se je poslužil anarhistične razruvanosti komunističnih mas in atentatorske ideologije posameznih komunističnih predstavnikov (slučaj Rudolfa Hercigonje!), da je ta Pribečević s svojim neodoljivim hrepenenjem po samodržstvu nad kraljevino duševni oče in povzročitelj bombarskih in revolverskih dejanj. Dokazal je torej, da je gojil bivši policijski minister ozke stike s komunističnim gibanjem — vse še danes ni pojasnjeno — a važno je tudi, da je v take stike z objavo nekega pisma v svojem glasilu »Radikal« 5. t. m. spravil tudi Krsta Cievarića.

To pismo je Krsta Cievarić 18. aprila pr. l. pisal dalmatinskemu komunistu Milanu Obuljenu na Dunaju, uredniku komunističnega glasila »Naša Sloga«. V njem ga prosi, naj mu odgovori, če je dobil potom Jadranske banke mu nakazanih 1000 dinarjev, in mu obljublja, da mu jih pošlje še 2000.

In kaj je storil Krsta Cievarić na to obtožbo? Eh, on ni izgubil, kakor njegov šef par dni prej na že omenjeno prvo Protićevo dokazovanje za zvezo med demokratskimi in komunističnimi voditelji, glave, ni začel z jecljanjem »ni res« besed, ni šel na sodnijo, da bi Protića tožil (kar mimogredo omenjeno tudi Pribečević ni storil — iz česar mora vsak pameten človek sklepati, da je vendar nekaj resnice za vsemi govoricami), temveč šef je, napisal v svoj list debelo tiskano izjavo in svoje stike — priznal! Pa kako jih je priznal! Povejmo nakratko:

Cievarić pravi, da ni Obuljenu poslal samo 1000 ali 2000 Din., temveč kar 30 tisoč v raznih obrokih! Drugemu komunistu, nekemu Francozu Henriku Soubrenu, ki stane v Belgradu, je izročil 70.000 Din.! Trem komunističnim vodjem katerih imen ne navaja, je izdal za 50.000 Din.! Od njega navedene vsote znašajo torej 150.000 dinarjev ali po naše 600.000 kron!!

In čemu vse to? Tega ne pove! Govori samo o »velikih« ciljih. Za danes se vzdržujemo vsakega komentarija, imeli pa bomo v kratkem priliko, da se pomenimo tudi o tem. Danes nam je jasno to: Cievarić denarja ni dal iz svojega žepa, ker ga toliko nima, da bi smel biti tako radodaren gospod. Za njim stoji silna pest in globoka malha njegovega angela varuha, za njim stoji iz krvavih žuljev proletarske množice nabrani dispozijski fond, za njim stoji propala in koruptna demokratska klika, ki se hoče s pomočjo par garijevih ovc v proletariatu in po njih zapeljance, nezavedne množice vzdržati še nadalje na krmilu, tiste množice, ki jo je ta klika poglajala v pekel tega življenja!

Da je temu tako, nam potrjujejo še drugi razlogi, ki smo jih včeraj navedli. Vprašanje je sedaj samo to, če bo komunistično delavstvo voljno služiti tej klikki kot jahalni konj in če bo voljno na pove-

lje svojih voditeljev dirjati s težkim bremenom skozi drn in strn — v pogubo...

Dokler ne bo to delavstvo z energičnim izključenjem svojih izdajalskih priganjačev dokazalo, da ni več voljno, naj nikar ne izgubi niti ene besedice kritike nad nami, ki smo že dokazali, da ne maramo nikomur služiti kot kužek ali sedalo, niti ne svojim voditeljem, če se izkažejo, da delajo le v svojo in ne v nas vseh korist!

REŠKI DOOGDKI PRED PARLAMENTOM.

(Interpelacija sođr. Etbina Krstana na zunanjega ministra).

Pred par dnevi smo na kratko omenili, da je sođr. Krstan zunanjega ministra interpeliral radi teh dogodkov. Pri odgovoru na interpelacijo so nastali nemiri. Podajamo tukaj omenjeno interpelacijo:

Gospod minister, po časnikarskih vesteh zadnjih dni so se na Reki odigrali, in kakor se zdi, se še nadaljujejo dogodki, ki ne le teptajo avtonomije mednarodno priznane države Reke, in sicer na brutalen in krvav način, ki zlasti ugrožava varnost reškega delavstva in jugoslovanskega prebivalstva, ampak postavlja na kocko tudi varnost naših primorskih in dalmatinskih krajev. — Zadnji napad na vladu gospoda Zanella in na samo mesto Reko je bil izveden z elementi, ki so se mogli organizirati le s pomočjo italijanskih oblasti, a nekatere vesti govore celo o sodelovanju italijanskih bojnih ladij. — Zdi se, da spada ta dogodek v popolen načrt, po katerem naj bi se siloma po d' Annunzijevih zgledih odpravila suverenost neodvisne države Reke in ustvarila baza za napade na našo državo, kar bi involviralo največjo nevarnost za evropski mir.

Zaradi resnosti zadeve vprašam sledeče:

1. Ali hočete obvestiti skupščino o položaju na Reki, o dogodkih, ki so bili v zvezi z zadnjim pučem fašistov, in o nlogi, ki so jo ob tej priliki igrali oficialni italijanski faktorji? — 2. Kakšne korake je vlada storila odnosno jih še namerava storiti, da se onemogoči nadaljevanje takih napadov in da se zaščiti na eni strani mednarodno garantirana suverenost reške države, kakor tudi varnost njenega prebivalstva, na drugi strani pa varnost naših krajev?

Prosim za ustnen odgovor v skupščini.

G. Ninčić je, kakor rečeno, na to odgovoril, in sicer tako lepo, da je njegov govor vreden, da si ga prebereš namesto kake Prešernove poezije. Toda povedal je malo: 1. da ne more dati jasnega odgovora niti on; 2. da vlada še ni storila nobenih korakov, kakor bi ji bilo vseeno, če Italija precej danes pohere tisto nesrečno Reko. Zato nemiri v skupščini.

Politične vesti.

+ Kako si predstavljajo takozvani državotvorci redukcijo uradništva. V globoko blato so zavlekli državni voz stranke, ki sestavljajo sedanjo vladu. Seveda tudi njeni predniki niso bili boljši. Sedaj pa smo prišli tako daleč, da ne moremo ne naprej ne nazaj. V notranjosti vladajo vislice, bajonet in batine, v inozemstvu pa nam zapirajo diplomatske zastopnike radi prestopkov zoper osebno poštenost in javno svare pred nakupovanjem naše

valute. Oni, ki je brez ožira na vse to v svojem idealizmu še vlekel naprej zabredla kola, je bil poštení prečanski uradnik. Res so bile tudi zlorabe uradniške oblasti, toda le med višjim uradništvom, ki so ga spravljale na uplivna in odločujoča mesta — stranke. Končno pa nemoralnosti vzpričo človeških slabosti nikdar popolnoma ne odpravimo. Strinjamo se, da odirče iz državne službe taki uradniki. Kot merilo za odpuščanje pa so vladodržci hoteli postaviti nekaj čisto drugega. Srbijanski demokratski poslanec Gjorgjević je stavil predlog, naj se uradniki ne presojaajo in odpuščajo po svoji kvalifikaciji, temveč po prepričanju oziroma mišljenju, omenjeni poslanec je šel še dalje in zahteval, da se odpuste vsi uradniki, ki so protidržavnega (!) mišljenja. Kaj se to pravi, je jasno vsakomur. Povej pošteno besedo, pa si protidržaven element! Voli po svojem prepričanju kandidata, ki ne pripada vladnim strankam, pa si zopet protidržaven element. Protestiraj zoper barbarske metode, ki jih uvažajo politične oblasti nad »podaniki« države Srbov, Hrvatov in Slovencev, in tvoja usoda je zapečaćena. Gospodice, sila je vedno nemoralna in rodi odpor! Odženite se to uradništvo, ki vztraja pri svoji poštenosti in prodajte državo, magari Wranglu!

+ Konferenca male antante v Belgradu. Konferenco gospodarskih in finančnih »strokovnjakov« male antante so včeraj slovesno otvorili v dvorani Očirskoga doma. Vihrale so jugoslovanske zastave, v kočijah in avtomobilih so prispele delegati in zavlada je velika tišina, ko je pričel govoriti prvi slavnostni govornik, minister Ninčić. Nato so govorili in si napivali ostali delegati lepo po vrsti in končno so prvo sejo lepo zaključili. Ob tej priliki so že sestavili tri odseke, in sicer finančnega, gospodarskega in prometnega. Danes popoldne bo slavnostni obed v hotelu »Srbski kralj«, ki ga priredi bivši minister Velizar Janković. Kakor je videti, so prav dobro začeli s konferenco v Belgradu. Ker je omenil lord Newton v angleški zgornji zbornici neizmerno velikanske izdatke za številne zavezniške komisije v Srednji Evropi, izmed katerih je samo dunajska zagrpavila leta 1920, samo 7 in pol milijarde kron, smo radovedni, koliko bodo morali plačati narodi male antante za najnovejšo belgrajsko konferenco.

+ Belgrajsko vsenčiliško dijaštvo proti Pribečeviću. Dijaki belgrajskega vseučilišća prirede v nedeljo, 12. t. m. velik protestni shod, na katerem bodo zahtevali, da policai-minister Pribečević z ozirom na njegove številne afere v zadnjem času, nemudoma odstopi in se opere pred sodiščem.

+ Pribečevićeva policija na »delu«. Preteklo sredo ob 6. zvečer so pokopali Aliagića. Na pokopališče je pohitela velika množica delavskih žen in deklet, ki so prinesla cvetje, da ga polože na njegov grob. Toda policija je vstop na pokopališče prepovedala. Zato je množica priredila po pogrebu demonstracije, pri katerih je bel in vzklikala razna gesla. Prišlo je do spopadov, ko je policija na konjih razganjala ljudi. Več oseb so aretirali.

+ Za militarizem so zopet dali milijone. Na včerajšnji seji ministrskega sveta so na zahtevo vojnega ministra odobrili za vojno ministrstvo znesek 26 milijonov dinarjev. Poleg te vsote so določili tudi več milijonov za monitorije na Donavi. — Ministrski svet izjavlja na

drugi strani, da bo moral zapreti vse bolnice v Sloveniji, ker ni denarja zanje. Slabše razmere ne morejo vladati niti v Turčiji.

† **Pred novimi komedijami na Reki.** Rimska vlada je odposlala na Reko poslanca Giurattija kot svojega zastopnika, ta pa se je na Reki lepo proglasil za poglavarja reške vlade. Baje je zdaj laška vlada vsa iz sebe, ker je mnenja, da bi ne utegnil ta nova afera baš ugodno vplivati na italijansko - jugoslovansko razmerje. Potihem pa se prav gotovo ne razburja, ker se laška vlada dosledno ravna po svojih nacionalističnih principih.

† **Pred velikansko stavko na Angliškem.** Ker se niso sporazumeli delodajalci in zastopniki kovinarskih organizacij o nameravani izpori dne 11. marca t. l., bodo stopile vse kovinarske organizacije v stavko, o kateri bomo poročali kakor hitro bomo prejeli poročila.

† **Amerika se ne bo udeležila genovske konference.** Ameriška vlada je sporočila veliki antanti, da se ne bo udeležila genovske konference, ker je mnenja, da bo popolnoma brezuspešna zaradi napačne taktike zavezniških držav, predvsem Francoske.

ENA STAVKA NA VRHNIKI ZMAGOVITO KONČANA!

Sodrug urednik, stavka, ki je zbruhnila v konzervni tovarni »Impeks«, je bila delo »modernejšega« podjetnika Legvarta, ki ima, žalibog, danes še glavno besedo v tem podjetju.

Upam ja, da bodo njegovi družabniki prej ali slej spregledali in g. Legvartu povedali, da poseduje sicer zmožnosti pri kakem grofu za hlevskega oskrbnika, nikakor pa ne za voditelja industrijskega podjetja; to je zato, ker ni v škodo samo delavcem, temveč v veliko večjo škodo podjetju samemu in pa družabnikom.

Kakor povedano, je prišlo do stavke po njegovi krivdi in delavstvo bi se zadovoljilo z manjšim, če bi ne bil g. Legvart tako neroden; pa stavka je končala in delavci so šli zadovoljni na delo; seveda se je ta poravnava vršila pri nadzorništvu dela in to ne po receptu g. Legvarta, ker prisotna ni bila žandarmerija, s katero g. Legvart operira, temveč prisotni so bili in razpravljali so ljudje, ki razumejo, kako je treba danes postopati z delavci. G. Legvart je udeležen s 10% kapitala pri konzervni tovarni, dva druga kapitalistična faktorja pa vsak s 45%, t. j. tvrdka Wetzler na Dumaju in družba »Impeks«. Skromno mislimo, da kapitalist ne pozna nobenega prijatelja, tedaj tudi Legvarta ne, in ko bosta sčasoma (to bomo že mi poskrbeli) Wetzler in družba »Impeks« zvedela o gospodarski zmožnosti g. Legvarta, bosta dejala: »Prijatelji do tu in ne dalje!«

G. Legvart vedno kriči: »Bomo pa tovarno zaprli!« Naj si g. Legvart zapomni, da se tovarne ne zidajo, da bi jih zapirali, temveč da proizvajajo! Razentega morata biti pri zapiranju tovarne vedno dva, eden, ki tovarno zapre, in drugi, ki to dovoli.

Končno upamo, da se bo vendar našla kaka lekarna, ki bo imela ono »žavbo« naprodaj, s katero se bo tudi g. Legvart ozdravil, če ne drugi, jo pa bodo družabniki podjetja konzervnih tovarn poiskali, če ne bodo hoteli trpeti škode, ki jo s svojo skrajno nespretnostjo povzroča g. Legvart.

Sodrug urednik, za danes naj vam to zadostuje. O stavki v Pollakovi tovarni vam pošljem v kratkem poročilo, pa vam že vnaprej povem, da ne bo veliko druga-

če kakor današnje. Ker stoji g. Pollak na istem stališču kakor Legvart, t. j., da se človek prične šele pri onem, ki ima kaj pod palcem. Pozdrav! Vaš Močilnikar.

MEŽICA — PREVALJE. 12. T. M. SE BO VRŠIL V MEŽICI IN V PREVALJEM VELIKI PROTESTNI SHOD. JAVNO BOLNICO V SLOVENJGRADCU ŽE IZPRAZNUJEJO Z MOTIVACIJO, DA NI ZA VZDRŽEVANJE TE PREPOTREBNE SOCIALNE NAPRAVE ZADOSTNEGA KREDITA.

DELA VSTVO, KMETJE IN URADNIŠTVO, VSI NA SHOD, DA PREPREČIMO VLADNI ATENTAT NA PROLETARSKO MASO!

Dnevne vesti.

Umetniški večer na Jesenicah pod okriljem »Svobode« bo v soboto, 11. t. m. ob 8. zvečer v dvorani »Delavskega doma«. Spored je isti kakor je bil v Ljubljani in Trbovljah. Prireditelji so ss. Podbevšek, Seliškar in Ravnikarjeva. Delavci in delavke, pokažite tudi vi, da cenite umetnost veliko bolj kot pa buržoazija!

Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: Počenski s petkom, dne 10. t. m. vozijo na progi Maribor-Spilje-Ljutomer sledeči potniški vlaki: Odhod iz Maribora gl. kol. ob 6.20, prihod v Ljutomer ob 10.19, odhod iz Maribora gl. kol. ob 17.16, prihod v Ljutomer ob 20.57. V obratni smeri odhod iz Ljutomera ob 6.07, prihod v Maribor gl. kol. ob 9.53, odhod iz Ljutomera ob 16.17, prihod v Maribor gl. kol. ob 20.52.

Ljubljana.

Seja centralnega odbora kovinarjev se bo vršila v petek, 10. t. m. ob 18. uri. — Tajništvo.

Železničarski shod v ljubljanskem »Mestnem domu«. Odbor koaliranih železničarskih organizacij za Slovenijo je sklical včeraj zvečer ob pol osmih v ljubljanskem »Mestnem domu« javen shod, ki je bil zelo dobro obiskan. Govorilo je več govornikov, nakar so zborovalci sprejeli sledečo resolucijo: Na javnem shodu v »Mestnem domu« v Ljubljani, dne 9. marca 1922 zbrani železničarji vseh kategorij ogorčeno protestirajo proti brezbriznosti vlade, ki z ene strani ni doslej ukrenila ničesar učinkovitega proti naraščajoči draginji, z druge strani pa rešuje bedo enega dela železničarjev, to je nastavlencev z obljubami na povišanje draginskih doklad, ki so popolnoma nezadostna, dočim za delavstvo ni ukrenila ničesar. Tako se skuša z navideznim izboljšanjem položaja enega dela železničarstva razbiti enotnost železničarskih vrst. Mesto zahtevanega prepotrebne izboljšanja se železničarstvo izživa in izizgrava. Pozivamo vlado, da z ozirom na kritičen gospodarski položaj celokupnega železničarstva ugodni zahtevam, ki so bile že nešteto krat priznane kot opravičene.

Čudni učinki bližnjih tovaren. Otroci že hodijo v šolo z bosimi nogami, pa to ne v južni Afriki, kjer je gorko in ni usnjarijev in čevljarjev — ne, to je v Ljubljani na Ledini, tam, kjer je v bližini velika usnjarna in čevljarna. Lepa družba to, v kateri kaj takega mogoče!

Čudne razmere v neki bolniški blagajni. Piše nam sodrug železničar: 6. t. m. sem šel k našemu bolniškemu zdravniku, da se dam kot težko bolan z Rönt-

genovimi žarki preiskati. Vprašal me je: Kdo bo pa plačal? Toda jaz sem zavarovan pri bolniški blagajni državne železnice in sem mu tudi pokazal tozadevni bolniški list. Pa nič mi ni pomagalo. Zgodilo se je z menoj kakor z mojim prijateljem, ranikim Ivanom Merlakom, ki ga smrtno bolnega niso hoteli sprejeti v bolnišnico in je potem 2. t. m. umrl. (Gl. naš včerajšnji članek »Črna deska«, Uredn.). Sodrug urednik, ali je tako postopanje zakonito? Če nimajo bolnišnice nobenih denarnih sredstev, zakaj ne napravijo, če ni drugače javne zbirke, ki bi gotovo v ta namen dobro uspela? Čemu prirejajo danes n. pr. kolekte za Wranglovske nepotrebne dijakke in še marsikatero podobno?

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno, da se smejo stari živinski potni listi (stočni pasoji) uporabljati poleg onih nove izdaje, ki je bila dana v promet dne 1. februarja 1922, samo do 1. aprila 1922.

Razstava bratov Kralj v Jakopičevem paviljonu vzbuja splošno pozornost. Zato si jo nemudoma ogledjte vsi tisti, ki še niste videli razstavljenih del teh dveh velikih umetnikov!

Da bo možno koncert jugoslovenskih narodnih pesmi posetiti prav vsakomur, je cena vstopnic nastavljena nižje kot ponavadi. Vzpored zasluži pozornost in polno Unionsko dvorano. Predprodaja vstopnic v trafikki Prešernova ulica 54.

Mestna aprovizacija ima še nekaj jač v zalogi. Dobi se jih na Poljanski cesti št. 15 komad po 4 K.

Maribor.

Velik shod kot manifestacija za moralni prepoved prirede v nedeljo, 12. t. m. ob pol 10. dopoldne v Kazini Ljudska univerza. Protituberkulozna liga in Sveta vojska v Mariboru. Govorili bodo: Dr. Matko: Nравnost in zdravje, dr. Jančič: Vzroki zločinov, dr. Tomišek: Šola in нравnost, ravnatelj Štupca: Družina in vzgoja, dr. Fr. Kovačič: Mednarodni boj za družabni prepoved. — Pričakovati je obilne udeležbe!

Celje.

Občni zbor »Svobode« se bo vršil v nedeljo, dne 12. t. m. ob 9. uri na »Zelenem travniku«. Po zboru predava sodr. Angelo Cerkvenik iz Ljubljane. Sodrug, ne pozabite na ta zbor!

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek, dne 23. marca predava gđ. Ana Župančič o socialnem delovanju armade reševanja v Londonu. Dolžnost naša je, da obiskujemo ta visok kulturni forum. Otroci pod 17. leti nimajo dostopa.

Protialkoholno gibanje je v Celju zelo živo. G. vladni svetnik Lilek je napisal jako lep članek v »Novi Dobi« o tem gibanju v Ameriki. Sodrug pri »Svobodi« so ustanovili protialkoholni krožek, ki se jako lepo razvija. Kdor je spoznal, kje smo Slovenci bolni, naj se javi pri sodr. Mlinarju v delavskem tajništvu.

Iz stranke.

Ljubljanski sodrug, danes vsi na diskusijo. Začetek točno ob 20. v mali dvorani »Mestnega doma«.

Hrastnik. V nedeljo, dne 12. t. m. priredi krajevna politična organizacija SSJ v Hrastniku javen politični shod ob 9. dopoldne v gostilni g. V. Domitroviča (pri postaji). Dnevni red: **Politični položaj, draginja in delavstvo.** Poročevalec sodrug K o r e n iz Celja. — Ob 16. se bo vršil v gostilni Konsumnega društva ru-

darjev občni zbor krajevnih političnih organizacij SSJ v Hrastniku s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročila tajnika in blagajnika. 3. Volitve novega odbora. 4. Organizacija. 5. Draginja. (Pri 4 in 5. točki bo poročal sodrug Koren). Točna udeležba dolžnost. — Odbor.

Repertoar nar. gledališča v Ljubljani.

Opera:

Petek, 10. marca dramska predstava »Zlahtni meščan«. B.

Sobota, 11. marca »Madame Butterfly«. C.

Nedelja, 12. marca dramska predstava »Zlahtni meščan«. Izven.

Ponedeljek, 13. marca zaprto.

Torek, 14. marca »Trubadur«. D.

Drama:

Petek, 10. marca zaprto.

Sobota, 11. marca »Maryša«. D.

Nedelja, 12. marca popoldne ob 3. uri »Svet«. Izven. — Zvečer ob 8. uri »Prekrasne Sabinke«. Izven.

Ponedeljek, 13. marca »Maryša«. A.

Torek, 14. marca zaprto.

Dopisi.

Jesenice. V nedeljo dne 5. marca t. l. se je vršil v Delavskem domu ob 9. dopoldne javen ljudski shod S. S. J. ki je bil jako dobro obiskan. Dnevni red shoda je tvorilo poročilo o državnem gospodarstvu, o davkih in politiki. Za predsednika je bil izvoljen s. Taler, za zapisničarja pa s. Marčič. O dnevnem redu je poročal narodni poslanec s. Dr. Korun, ki je razlagal kako nesmiselno se gospodari v državi SHS z ljudskim premoženjem, kako se mečejo milijarde v žrelo militarizma, pod katerega se pozivlja najboljša moč naroda, datam zapravljajočas in zdravje, ko bi doma lahko veliko dobrega z delom svojih rok naredili. Omenil je o državnih uslužbencih, da jih je za eno tretjino preveč, radi česar pa v resnici potrebnim ne morejo toliko plačati, da bi vsaj nekoliko pošteno živeli. Omenil je, da je karakteristika današnjih razmer draginja, katero

pa v veliki meri povzroča današnja naša državna gospodarska politika, z raznimi carinami, trošarinami in užitninskimi davki, kjer išče vlada kritja svojih izdatkov na način, ki ni pravičen, in sicer tako, da plačuje v veliki večini vse davke konsument, to je delavec ki si mora vse življenjske potrebščine kupiti in nima drugega dohodka nego vsakdanji zaslužek. Omenil je tudi slabe prometne razmere ki vladajo pri nas in nestalnost našega denarja. Razložil nam je tudi delo soc. kluba v parlamentu, ter o njegovih vsaj delnih uspehih. Glede osebne dohodarine, ki jo morajo delavci plačevati od svojega zaslužka, je omenil, da je on s tovariši soc. kluba uložil predlog, naj se zviša eksistenčni minimum, od sedanjih 4800 na 12.000 dinarjev letnega zaslužka. Konečno je omenil tudi razdvojebo delavstva v političnih socialističnih strankah in izrazil, da se bomo po njegovem globokem prepričanju še našli in zopet zedinili v enotno delavsko stranko ter izpolnili nauk Marksov in Engelsov: Proleterji vseh dežel, združite se! Nadalje je govoril tudi s. Jeram, o državnem uslužbenstvu, o davčnem vijaku, ki nas tare, češ 30% smo si priborili poviška na plači, denarja pa prejemo manj kakor prej, ker nam vračunavajo davke. Pozval je v imenu shoda s. Koruna in sodruge v parlamentu, naj se zavzamejo za to, da se to breme vsaj nekoliko ublaži ter se davki poščejo tam, kjer je kapital. Konečno je predlagal s. Jeram sledečo resolucijo: Javni ljudski shod soc. stranke na Jesenicah, dne 5. marca 1922. vzame na znanje poročilo narod. posl. sodr. Dr. Koruna o parlamentarnem delovanju socialističnega kluba poslancev v Belgradu, kateremu se izraža zaupanje. Shod izraža svojo zahtevo, naj bo delo naših poslancev prav posebno posvečeno gospodarskim in socialnim vprašanjem. Posebno pereče je vprašanje draginje, ki tare najširše delovne mase vsak dan bolj in jih tira v obup. Boj proti draginji je treba sistematično pričeti. Davčna zakonodaja, ki naj se v celoti državi izenači, naj bo sezidana na modernih in socialno pravičnih osnovah obdavčitve dohodka v progresivni meri. Eksistenčni minimum naj za tre-

nočne razmere ne bo manjši kot 12.000 Dinarjev. Zahtevamo progresivno oddajo premoženja, konfiskacijo vseh dobičkov in špekulacij, da se ustvari zdrava podlaga za boljši razvoj v gospodarstvu države. Shod se priključuje resolucijam, ki jih je sprejelo delavstvo na ljubljanskem protidraginjskem shodu. S. Talar je dal resolucijo na glasovanje in je bila soglasno sprejeta. Ves čas shoda je bilo delavstvo mirno in je zelo pazno ter z odobravanjem sledilo vsem poročilom. To je dokaz, da se naše delavstvo resno zanima, za kar se godi v naši državi na njegov rovaš, ali korist.

UTRINKI.

Krepko, Jernej, krepko so mi vtepli v kožo pravo spoznanje, krepko vtepli postavo in zapoved: da je pravica ustvarjena za tiste, ki so jo ustvarili... Največji zaklad je spoznanje, pa če je vtepeno s cepci!

(Ivan Cankar, »Hlapec Jernej«.)

Delavstvo je skala, na kateri bo zgrajena cerkev sedanjosti.

(F. Lasalle, »Delavski program«.)

Edini pravični temelj za vso lastnino je: delo. (John Gray.)

Ne ozirajte se na nebesa, je človeštvo zato na zemlji, da doseže srečo in lepoto. (Viktor Considerant.)

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Krojaške pomočnike

za fino delo sprejme

K. PUČNIK, Ljubljana,
Sodna ulica 3.

„TRIBUNA“

tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Najcenejša dvokolesa in otroški vozički raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvokolesa in otroški vozički v polno prenovi, emajliranje z ognjem in ponikanje. Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do najfinejših dobite vedno v tovarni za slamnike in klobuke

FRANJO CERAR,

v Stoba, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani se sprejemajo pri tvrdki Kovačević i Teršan v Prešernovi ulici 5, kjer so tudi vsi vsorci vedno na razpolago.

Največja zaloga klavirjev in pianin v Ljubljani.

TVRDKA J. DOLENC,
Ljubljana, Hlišerjeva ulica št 5

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepletkano hišo, pohištvo in lakiranje vozniških koles v peči, naj se obrne na tvrdko

STONE MALGAJ

Ljubljana stavbeni in pohištveni pleskar in ličar Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 6

se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

Šivalni stroji Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. - Ustanovljena leta 1867. Vezanje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Centri zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn.

Dürkopp, Styria, Waffennrad.

Začasno znižane cene!

Pridobivajte naročnike

Delniška glavnica K 50.000.000.

Rezerve

okroglo K 45.000.000.—.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Prodaja srečk razredne loterije.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, finančnih eraričnih dobav in dovoljuje vsakovrstne kredite.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

— Brzjavni naslov: Banka. — v Ljubljani. — Telefon št. 261 in 413. —

Podružnice:

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Ptuj in Brežicah.